

TV
program

PRÁVO

22. července 2023

PAVLÍNA POŘÍZKOVÁ

I po padesátce
jsme krásné a žádoucí

MAGAZÍN

Letní
VÝPRODEJ
HAZENÍ A PŘÍSLUŠENSTVÍ

tvproducts.cz

více naleznete na str. 56

PSÍ POMOCNÍCI

Umí vrátit radost ze života

Sabina Zima (vlevo) a Renata Krejčová s černými labradorskými retrívry, z nichž vycvičí asistenční psy.

Psí společníci se speciálním výcvikem od Pomocných tlapek pomáhají už přes dvacet let hendikepovaným i klientům s neviditelnými zdravotními či duševními potížemi. Nejvhodnější jsou pro tento účel podle zakladatelů společnosti retrívři. Jsou totiž přátelští a rádi aportují.

Eva Vejdělková

„Gucci, taštička!“ Ve dveřích ze zahrady se mihne zlatavý stín, prosmekne se nám kolem nohou, oběhne jídelní stůl v obývací kuchyni a suverénně zamíří k nízké knihovně. Na druhé polici odspodu opatrně vezme do tlamy pouzdro s léky a donese ho paní domu, s níž tady – v rodinném domku v Mosťtu – žije už rok a půl.

Sedmapadesátiletá Vítězslava Šmejcová

Zpěvákova má roztroušenou sklerózu a asistenčního psa Gucciho získala od obecně prospěšné společnosti Pomocné tlapy. Zlatého retrívra jí vybrali cvičitelé na míru a také ho podle jejích požadavků vytrénovávali.

„Léky mi nosí nejen na zavolání, ale i sám, každé ráno, když zazvoní budík. Je důležité, abych je brala pravidelně a přesně

na čas, aby se nemoc dařilo držet pod kontrolou,“ vysvětluje, zatímco se levou rukou opírá o hůlku a pravou nám chystá kávu. „Podívejte se.“ Na zem shodí kovovou lžičku a ta vzápětí zazvoní o dlažbu.

Gucci je vmžiku na místě a lžičku jemně uchopí do zubů. „Tu vám samozřejmě do hrnku nedám, ale já bych si ji možná už i vzala, jak dobře jsme se tu spolu sžili,“

vtipkuje paní Vítka, když si ji nechá od svého psího parťáka podat.

Z Gucciho se stal nejen užitečný pomocník, ale i přítel, který ji vrátil zpátky do života. Když pak na proslulého zahrádce paní Vítka vypráví, jak ji nemoc srazila tělesně i duševně, její výraz, s nímž stále sleduje svého zvířecího průvodce, dosvědčuje, že psychicky náročné období už má šťastně za sebou.

Nevypočitatelná nemoc

Roztroušená skleróza se u paní Vítězslavy Šmejcové Zpěvkové poprvé přihlásila před patnácti lety. Sportovně založenou čtyřicátnici postupně omezovala v oblíbených aktivitách, nakonec i v nezbytných každodenních činnostech. Smlouvala se s tím těžko a snažila se vzdorovat, ale před sedmi lety už začalo být zle.

„Ráda jsem lyžovala, jenže jednou mi v Alpách na černé sjezdovce náhle vypověděla službu noha, spadla jsem, letěla po zádech po svahu dolů a zastavila se jen kousek od stromu. Chybělo málo a kloví, jak by to dopadlo,“ popisuje příhodu z úplných počátků své nemoci, kdy se všechny budoucí potíže zdály ještě daleko.

Zatím stále ještě nevyléčitelná autoimunitní choroba ji časem připravila o zaměstnání. Jako obchodní zástupkyně vydavatelství Economia běžně najezdila stovky kilometrů, jenže to najednou nebylo kvůli nemoci myslitelné. Dnes zvládá poloviční úvazek a pouze díky tomu, že na ni její nová práce neklade téměř žádné fyzické nároky. „Můžu pracovat z domova, poslouchám a kontroluji podcasty pro Seznam. Sluch mám naštěstí v pořádku,“ usmívá se, ale přiznává, že třeba na čtení nebo práci s tabulkami a čísly se už nedokáže soustředit tak dobře jako dřív.

Nejhorší pro ni však bylo, že se zhoršovaly potíže s chůzí. „Čím dál častěji se mi stávalo, že jsem někde upadla – na ulici, v obchodě, dokonce i v restauraci. A tak jsem nakonec jen seděla celý den na gauči a čekala na manžela, až přijde z práce, já se do něj zavěším a on mě doprovodí ven. Umíte si asi představit, jak vypadal můj život a jak mizernou jsem měla náladu,“ vrací se těsně před okamžik, kdy se uprostřed narůstajících depresí zrodil spásný nápad pořídit si psího společníka.

Starostlivý parťák

Na asistenčního psa od Pomocných tlapek čekala paní Šmejcová Zpěvková dva roky. Zpočátku se jí to zdálo dlouhé a přišlo jí i divné, jak podrobný dotazník o sobě a svém životě vyplňovala, nebo proč musela podstoupit rozhovor s psychologem. „Myslela jsem si v koutku duše, že je to trochu přehnané. Jen-

že když jsem se potom seznámila s Guccim a okamžitě jsme se spřátelili, pochopila jsem, proč to všechno bylo potřeba. Našli mi psa, který se ke mně nejlip hodí. A vyplatilo se i to čekání – sama bych ho nikdy takhle dobře nevyvčičila,“ zdůrazňuje.

Roztroušená skleróza začala sportovně založenou ženu postupně omezovat v oblíbených aktivitách i běžném životě

Gucci umí samozřejmě otevřít a zavřít dveře, přinést telefon, podat hůlku a další drobné předměty, ze země dovede zvednout dokonce i pletací jehlici. Dokáže také vynadat prádlo z pračky a podávat pod sušákem kolíčky. „Akorát žehlit se mu nechce, prostě je to chlap,“ směje se paní Vítka.

S asistenčním psem se přestala bát chodit ven, a tak se opět může odvážit bez doprovodu rodiny nebo přátel dokonce i do lesa, třebaže nijak daleko a jen po zpevněných cestách. Gucci ji provází v těsné blízkosti u pravého boku, jak byl vycvičený, a jakmile si všimne, že jí podklesne noha a ona mírně zavravorá, okamžitě se jí přitiskne k lýtku a celou svojí vahou ji podepře. „Najdu zase rovnováhu a můžeme jít dál,“ popisuje, jak díky asistenčnímu psovi najednou lépe zvládá každodenní pohyb.

Gucci je podle jejích slov taky skvělým společníkem na varhanních koncertech nebo v galeriích. A jak už to bývá, je to často právě zvířecí parťák, kdo trvá na pravidelných procházkách: „Bez psa by si člověk mnohdy

řekl, že venku moc fouká nebo prší, ale jeho to samozřejmě nezajímá. Musíme se jít protáhnout. Protože u roztroušené sklerózy je důležité, aby měl člověk pohyb a byl v psychicky v pohodě, i tímhle mi Gucci v té mojí nemoci ohromně pomáhá.“

Pomocné tlapky

V novém domově si Gucci zvykl prakticky okamžitě a od první chvíle spí vedle postele svojí paní. I jako asistenční pes je sice členem celé rodiny, ale moc dobře ví, koho má na starosti. „Vedle méj postele zalehnul hned první noc, kdy jsme se s ním přijeli seznámit do Starého Plzeňce, a už se ode mne nehnul,“ vzpomíná paní Šmejcová Zpěvková na první setkání s oddaným retrievem.

Pomocné tlapky mají ve Starém Plzeňci, kde sídlí, k dispozici služební byt, kde klienti přespávají, když se přijedou postupně sžívat se svým budoucím psím společníkem. V nedalekém Oseku pak loni vzniklo i nové ubytovací zařízení pro psy podle mezinárodních standardů. Jeho větší část obývají zvířata ve výcviku, menší část může posloužit pro psy klientů, kteří nemají nikoho, kdo by se jim o zvíře postaral třeba v době hospitalizace.

Domek vyrostl na zahradě manželů Zimových, cvičitelů, kteří pracují pro Pomocné tlapky. Kromě rozlehlého trávníku u nich mají psi k dispozici ještě velké přístřeší, aby mohli na vzduch i za deště. Jako psi pomocníky využívají Pomocné tlapky výhradně labradorské nebo zlaté retrievy, protože jsou inteligentní, pracovití, rádi pomáhají, milují aportování a mají přátelskou povahu – která se navíc věkem nijak nemění. Momentálně

Vítězslava Šmejcová Zpěvková a její zlatý retrievr Gucci.

Foto PRAVO – Petr Horník (5)

Sabina Zima ukazuje, jak učí psy asistovat člověku při svlékání.

Psi zvládnou stáhnout nejen rukavice, ale i ponožky.

S otevíráním dveří pomáhají psům šňůry, za které stačí zatáhnout a klika povelí.

je tu ubytovaných šest psů ve výcviku, pět černých labradorů a jeden zlatý retrívr.

Sotva Sabina Zima otevře dveře, z kotce nás uvítá radostný štěkot. Není šance, že bychom se navzájem slyšeli, a tak si nakonec jen mlčky prohlédneme arch, na který se zapisují údaje o zdravotním stavu zvířat, a psy rychle vypustíme na zahradu, kde máme větší nádhru, že si v klidu promluvíme. Jenže nás ne nechají ani tam. Dorážejí na Sabinu i druhou cvičitelku Renatu Krejčovou a chtějí si hrát.

„Tři z nich jsou ještě dost mladí a jsou tu teprve necelé tři měsíce. Mají za sebou základní výcvik. U trenérů se první tři měsíce rozvíjejí základní speciální dovednosti a přitom se zjišťuje, v jakých disciplínách jsou nejlepší. A potom už se psi cvičí na míru pro konkrétního klienta,“ vysvětluje ředitelka a spoluzakladatelka Pomocných tlapek Hana Pímerová.

Další, nově přichozí labrador zatím odpovídá po kastraci v kotci. Dva zbývající psi jsou už téměř na konci výcviku. Černý se brzy začne seznamovat s rodinou, kde se bude starat o holčičku s kombinovaným tělesným a mentálním postižením. „A u zlatého retrívr, který už taky směřuje k závěrečné zkoušce, váháme mezi dvěma klienty, musíme zjistit, ke kterému se bude víc hodit,“ dodává Pímerová.

Speciální výcvik

O štěněta nejdřív rok pečují dobrovolníci, jejich následný výcvik pak trvá od sedmi měsíců do jednoho roku. Celkově tedy zabere trénink psiho společníka až dva roky. Základy dostanou v prvních třech měsících všichni stejné. Musí umět aportovat, zvládnout chůzi venku na veřejnosti u nohy a ve všech veřejných prostorech a řadu dalších univerzálních dovedností. „Dál potom záleží na potřebách a povaze klienta.“

Pro Pomocné tlapky pracuje sedm cvičitelů. Ročně vycvičí dvanáct psů

Nicméně všichni psi potom dostanou taky základy canisterapie. „Naučí se různé hry, ale také polohování těla, které slouží ke zklidnění klienta,“ zmiňuje Renata Krejčová, která se psům věnuje prakticky celý život. Vyrůstala mezi nimi odmalička. Její rodiče, Olga a Jiří Tomášů, stáli spolu s manželi Pímerovými a Michaelou Freeman u zrodu této neziskové společnosti.

Zatímco před pětacíti lety se Jiří Tomášů věnoval výcviku vodících psů, Hana Pímerová se zabývala jejich předvýcvikem. Po

založení Pomocných tlapek se pak manželé Tomášů s Petrem Pimerem soustředili na výcvik asistenčních psů a Haně Pimerové připadla agenda společnosti. Postupně se do výcviku zapojila i mladší generace. Pro Pomocné tlapky dnes pracuje celkem sedm cvičitelů. Ročně zvládnou vycvičit dvanáct psů.

V současné době mají na čekací listině osmnáct zájemců. Klienti musí po podání žádosti projít pohovorem s psychologem, fyzioterapeutem a cvičitelem. „Všechno sepišeme a na základě toho začneme po základním výcviku sledovat, ke komu by se asi tak který pes podle své povahy mohl nejlépe hodit,“ dodává Sabina Zima a pozve nás do domu.

Malá místnost v přízemí slouží jako cvičný byt, kde je všechno základní vybavení domácnosti. Každému psovi ve výcviku vedou cvičitelé složku, do níž zaznamenávají průběh a výsledky každodenního tréninku. Psi se učí otevírat dveře či pračku, podat mobil, ale i polohování těla, které využijí například při epileptickém záchvatu svého pána. Sabinin manžel Pavel Zima dokonce naučil asistenčního psa určeného pro diabetičku rozlišovat změny tělesného pachu, které ohlašují hyperglykemický záchvat. Společně s klientkou vytvořili pro psa pachové konzervy a ten se podle nich naučil signalizovat hrozící pro-

blémy: „Jakmile zachytí první změny, nedá jí pokoj, dokud si nejde změřit cukr v krvi.“

Zatímco před dvaceti lety Pomocné tlapky připravovaly psy převážně pro zdravotně hendikepované, hlavně vozíčkáře a nevidomé, v dnešní době se hlásí čím dál víc zájemců, kteří mají mnohdy neviditelné problémy: panickou poruchu nebo jiné duševní potíže, přibývá i dětí či dospělých s autismem, epileptiků či diabetiků.

Klienti musí po podání žádosti projít pohovorem s psychologem, fyzioterapeutem a cvičitelem psů

Od doby svého založení v roce 2001 vycvičily Pomocné tlapky už přes dvě stě padesát psů – a všechny poskytly svým klientům zadarmo. Na rozdíl od vodících psů pro nevidomé však na asistenční psy nepřispívá stát, proto jsou Pomocné tlapky v jejich případě odkázány na sponzorské dary. Psy mohou vycvičit hlavně díky svým stálým dárcům, ale snaží se získávat peníze i vlastní silami, a tak zprovoznily e-shop, kde prodávají vý-

robky s motivy labradora: ať už jsou to trička, sportovní láhve, placky nebo krmivo či taštičky na pamlsky.

Psí půjčovna

„Psy klientům pouze propůjčujeme a bezplatně, ale rozhodně se nemusí obávat, že bychom jim je někdy vzali. My se tím naopak zavazujeme k tomu, že se o zvíře v případě potřeby postaráme,“ zdůrazňuje Pimerová.

Neziskovka se tak svého zvířete ujme například i v případě nehody, kdy hrozí, že ho policie odveze do útulku, nebo i může půjčit peníze na operaci, pokud by to pro klienta byla nejednou velká finanční zátěž. Zhruba každé dva roky psi podstoupí přetestování dovedností a veterinární prohlídku a na jejím základě se posoudí, jestli mohou ještě dále „pracovat“. Pokud ne, klient má přednostní právo na nového psího společníka.

Pomocné tlapky cvičí i canisterapeutické psy pro domovy seniorů či zdravotnická a sociální zařízení, a také o ně se doživotně starají. „Základní podmínkou je, aby se tam o psa staral jediný člověk, který ho má u sebe doma, a nesmí ho přetěžovat, na to taky dohlédneme,“ zdůrazňuje Hana Pimerová. ■

eva.vejdelkova@pravo.cz

(Inzerce)

Sešit A5 - 60 listů - linkovaný
Zošit A5 - 60 listů - linařkový

8 594007 132601 >

Číslo ISSN 1802-901X
Vydáno 1. květen 2013
www.papirpim.cz

Vyrobeno v ČR

Tradiční český výrobce již od roku 1953